

Utlåtande 2015:138 RV (Dnr 134-1528/2015)

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall 2016 (fr o m 1 januari 2016)

Förslag från avfallsnämnden

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall med mera samt slam och latrin, i enlighet med avfallsnämndens förslag enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2016.

Föredragande borgarrådet Katarina Luhr anför följande.

Ärendet

Avfallsnämnden har den 1 oktober 2015 beslutat om taxa för år 2016 för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall med mera samt slam och latrin. Taxan föreslås gälla från och med den 1 januari 2016.

För att täcka stadens kostnader för avfallshanteringen föreslår nämnden att taxeuttaget under år 2016 uppgår till 533,4 miljoner kronor, vilket är en ökning med 30,2 miljoner kronor eller 6,0 procent jämfört med budget 2015. Med hänsyn tagen till de volymökningar som skett under år 2015 ökar taxeuttaget med 24,0 mnkr eller 4,7 procent.

Bland de förändringar som föreslås är de mest väsentliga för användningen av taxan som ett styrmedel mot uppfyllandet av stadens mål inom avfallsområdet följande förslag:

- För flerbostadshus införs kostnadsfri insamling av matavfall, under vissa villkor, och möjlighet till användning av viktbaserad taxa.
- För verksamhetskunder med beredningsavfall höjs taxan för att styra mot ökad utsortering av matavfall.
- För en-och tvåfamiljshus differentieras taxan ytterligare med avseende på hämtningsfrekvensen, vilket ger incitament till ökad källsortering.

Beredning

Ärendet har initierats av avfallsnämnden och remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret anser att avfallsnämndens förslag till taxa för hushållsavfall för år 2016 uppfyller sitt syfte och föreslår därför att kommunfullmäktige godkänner förslaget.

Mina synpunkter

När Stockholm växer är en långsiktigt resurseffektiv och hållbar avfallshantering av största vikt för att minska stockholmarnas ekologiska fotavtryck. Staden ska arbeta för minskade avfallsmängder och verka för att det avfall som ändå uppstår behandlas allt högre upp i avfallshierarkin. Som ett led i detta har den styrande majoriteten antagit det ambitiösa målet om att samla in minst 70 procent av stadens matavfall för produktion av biogas senast år 2020.

Avfallstaxan används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallshanteringsmålet, dvs. även mål som kommunen inte ansvarar för. Som miljöborgarråd är jag stolt över att vi enligt nu liggande förslag kommer stimulera till ökad insamling av matavfall, minskade avfallsmängder, minskade transporter, ökad källsortering, ökade biogasvolymerna och en god arbetsmiljö.

Bilaga

Avfallstaxa 2016

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande.

Taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall inklusive taxa för skrymmande hushållsavfall med mera samt slam och latrin, i enlighet med avfallsnämndens förslag enligt bilaga till utlåtandet, fastställs att gälla från och med den 1 januari 2016.

Stockholm den 2 december 2015

På kommunstyrelsens vägnar:
KARIN WANNGÅRD

Katarina Luhr

Ulrika Gunnarsson

Remissammanställning

Ärendet

Kommunerna har enligt miljöbalken (1988:808), 27 kap §§ 4-6, rätt att ta ut renhållningsavgifter för att täcka de kostnader kommunen har för att uppfylla det lagstadgade renhållningsansvaret för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Avgifterna får tas ut på ett sådant sätt att återanvändning, återvinning eller annan miljöanpassad avfallshantering uppmuntras.

För hämtning av detta avfall gäller självkostnadsprincipen, enligt kommunallagen (1991:900), som innebär att verksamhetens kostnader och intäkter ska gå jämt upp inom en skälig tidsperiod. Även likställighetsprincipen gäller, vilket innebär att avfallslämnarna ska vara likställda när det gäller rättigheter och skyldigheter gentemot kommunen. Samma avgift ska tas ut för samma prestation. Den avgift som staden tar ut ska fastställas av kommunfullmäktige.

Avfallstaxan används, tillsammans med utveckling av insamlingssystem och information till kunder, som ett styrmedel för att uppnå avfallshanteringens mål. Taxan är differentierad och ska stimulera till ökad insamling av matavfall, minskade avfallsmängder, minskade transporter och god arbetsmiljö.

Ansvar för att bedriva avfallsverksamheten ligger sedan den 1 juli 2014 på Stockholm Vatten Avfall AB, vars styrelse genom personalunion är gemensam med avfallsnämnden.

Avfallsnämnden har den 1 oktober 2015 beslutat om förslag till ny taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall. Taxan föreslås gälla från och med den 1 januari 2016.

Liksom tidigare bygger taxan på att kunden debiteras för beställd behållarvolym eller uppmätt vikt på avfallet. Avfallsnämnden gör bedömningen att en styrning via taxan när det gäller vissa typer av abonnemang är nödvändig för att på lång sikt säkerställa en miljöanpassad och kostnadseffektiv avfallshantering.

Avfallsnämnden

Avfallsnämnden beslutade vid sitt sammanträde den 1 oktober 2015 att godkänna förslag till taxa för hushållsavfall och därmed jämförligt avfall samt att överlämna beslutet till kommunfullmäktige för beslut.

Avfallsnämndens tjänsteutlåtande daterat den 1 oktober 2015 har i huvudsak följande lydelse.

Ärendet

Nedan jämförs intäkter och kostnader i taxeförslaget med flerårsbudget 2016 – 2018 för avfallsverksamheten. Samtliga redovisade intäkter och kostnader är i tusental kronor exklusive moms.

	Taxa	Flerårsbudget		
	2016	2016	2017	2018
Taxa	533 365	516 777	561 874	598 562
Mtrl, klippkort, el-krets	22 697	22 231	22 706	23 274
Projekt mm	2 626	4 883	4 946	5 025
Tid investeringsprojekt	525	930	1 030	980
Intäkt	559 213	544 821	590 556	627 841
Administration	-27 541	-21 946	-21 574	-22 102
Kommunikation	-9 038	-8 138	-8 300	-8 508
Projekt matavfall	-4 331	0	0	0
Insamling o behandling	-371 517	-369 132	-401 688	-429 902
Återvinningscentraler/FA	-123 994	-120 492	-123 676	-126 046
Planering o utveckling	-7 873	-7 907	-8 571	-8 238
Kostnad	-544 294	-527 615	-563 809	-594 796
Avskrivning	-11 473	-14 129	-22 205	-27 295
Ränta	-3 446	-3 077	-4 542	-5 750
Kapitalkostnad	-14 919	-17 206	-26 747	-33 045
Resultat	0	0	0	0
Taxeökning	4,7%	2,7%	8,7%	6,5%

Taxeintäkten för 2015 beräknas uppgå till 509 400 tkr vilket är en ökning med 1,2 % jämfört med budgeterade intäkt på 503 162 tkr. Ökningen beror till stor del på fler abonnemang för maskinella hämtningar av hushållsavfall samt ändring av befintliga abonnemang där hämtning nu sker med mindre fordon i de centrala delarna av staden och införande av trädgårdsavfallsinsamling i hela staden. Dessa

abonnemangsförändringar ökar taxeintäkten med 6 518 tkr år 2016.

Jämfört med ovan beräknad taxeintäkt för 2015 omfattande 509 400 tkr behöver taxan ökas till 533 365 tkr vilket motsvarar en ökning med 4,7 %. Om befolkningstillväxten är av samma storleksordning under år 2016 som år 2015 beräknas abonnemangsförändring av denna anledning uppgå till 1,2 %.

Förändringar för intäkter för projekt mm hänförs till största delen på att intäkt för biokolsprojektet inte medräknas i taxa då det är ett utvecklingsprojekt. Avdelningens tid på investeringsprojekt minskar då externa projektledare anlitas för stora projekt som exempelvis Högdalenprojektet.

Kostnadsförändringar för taxa 2016 jämfört med flerårsbudget 2016 beror till största delen för:

Administration

Kundservice flyttat från insamling och behandling (3,0 mnkr), något högre lokalkostnader (1,0 mnkr) samt ökad OH-kostnad (1,6 mnkr).

Kommunikation

Ökning med en tjänst för kommunikationsinsatser rörande matavfallsinsamling (0,6 mnkr).

Projekt matavfall

Ny enhet med ansvar för ökning av insamling av utsorterat matavfall. Enheten planeras bestå av chef och fem handläggare (4,3 mnkr).

Insamling och behandling

Insamling av trädgårdsavfall från villafastigheter i hela staden (2,5 mnkr)

Ökning av insamling och behandling av matavfall (7,5 mnkr)

Hämtning från trånga garage med mindre fordon i centrala delarna av staden (1,3 mnkr)

Nya avtal för maskinella entreprenader (-7,4 mnkr)

Återvinningscentraler och farligt avfall

Ökade kostnader för återbruk Roslagstull (2,4 mnkr)

Hyra av utrustning för identifiering av fordon vid återvinningscentralerna (1 mnkr)

Förslag på taxeförändringar

En- och tvåfamiljshus

För år 2016 föreslås att grundavgiften justeras från 750 till 752 kronor/år. Vid hämtning var 4:e vecka föreslås hämtningsavgiften vara oförändrad på 12 kronor per

tillfälle, vid hämtning varannan vecka öka från 14 till 16 kronor samt för hämtning varje vecka öka från 16 kronor till 20 kronor per tillfälle. Den rörliga avgiften ökas från 1,2 till 1,4 konor per kg. Hämtning av utsorterat matavfall är fortsatt avgiftsfri.

Taxan föreslås med förändringarna vara

	var 4:e v	varannan v	varje v
Grundavgift, kr/år	752	752	752
Hämtavgift, kr/år	156	416	1 040
Rörlig avgift, kr/kg	1,4	1,4	1,4
Matavfall	0	0	0

Nedan jämförs 2015 års taxa med ovanstående förslag för år 2016. Merparten av hämtningarna sker med hämtning varannan och varje vecka med c:a 10 kg per hämtningstillfälle. Vid hämtning var 4:e vecka är medelvikten c:a 6 kg per hämtningstillfälle.

Kronor per år	var 4:e v	varannan v	varje v
2015	1 003	1 431	2 233
2016	1 019	1 536	2 549
Ökning	1,6%	7,3%	14,2%

För att taxan för en- och tvåfamiljshus med gemensam bottentömd behållare för matavfall ska harmoniera med taxan för enskilda en- och tvåfamiljshus föreslås att hämtning med bottentömd behållare vara avgiftsfri.

Avgift för insamling av trädgårdsavfall under perioden 1 april till 31 oktober föreslås vara 800 kronor per säsong.

Flerbostadshus och verksamheter

Taxeuttaget föreslås öka för flerbostadshus, företag och verksamheter enligt följande:

- Maskinell hämtning ca 0 % - 4 %
- Manuell hämtning hushållsavfall ca 5 % - 7 %
- Manuell hämtning matavfall verksamhet ca 5 % - 7 %
- Osorterat beredningsavfall ca 9 %
- Löst avfall ca 9 %
- Abonnemang under avveckling ca 6 %

Flerbostadshus föreslås få kostnadsfri insamling av matavfall både för manuell insamling i kärl samt maskinell insamling i storbehållare. Intäktsminskning för denna tjänst beräknas till 0,7 mnkr.

Taxan för manuell hämtning av matavfall föreslås öka med 5 % för att i enlighet med stadens matavfallsstrategi styra mot maskinell hämtning av matavfall från verksamheter.

I flerbostadshus införs möjlighet att välja viktbaserad taxa för hushållsavfall i kärl under förutsättning att kärlen är anpassade och lämpliga för vägning. Den rörliga avgiften föreslås vara 1,4 kr/kg vilket motsvarar den rörliga avgiften för en- och tvåfamiljshus. Abonnemangavgiften utformas i enlighet med abonnemang för volymshämtning med ökade avgifter vid högre hämtningsfrekvenser samt ökade dragavstånd. Abonnemang kan inte tecknas vid dragavstånd överstigande 50 meter. Kostnadseffekten beräknas vara relativt liten under år 2016.

De fastigheter som deltar i utvecklingsprojekt med optisk sortering föreslås få en kostnad motsvarande den abonnemangsform som fanns då försöket startade.

Trots ökning av taxan är fortfarande avgiften för hushållsavfall i Stockholms stad låg för en lägenhet jämfört med andra städer.

Kommun	Avgift
Stockholm	617 kronor per lägenhet och år
Göteborg	1 109 - ” -
Malmö	639 - ” -
Danderyd	890 - ” -
Nacka	944 - ” -

Övriga taxor

Insamling av farligt avfall från gemensam uppsamlingsplats i flerbostadshus höjs från 400 till 1 000 kronor per tillfälle.

Taxor för grovavfall, slam, el-avfall m.m. har indexerats enligt avfallsindex A12:1MD med 0,7 % eller justerats för att bättre överensstämna med dagens kostnadsnivå.

Analys och bedömning

De förslagna förändringarna av taxan för hushållsavfall sker med en tydlig inriktning mot ökad insamling av utsorterat av material, främst matavfall. En- och tvåfamiljsfastigheter har stor möjlighet att påverka utsortering av material och har därmed möjlighet att förändra hämtningsintervallet för att kompensera de föreslagna kostnadsökningarna. För verksamhetskunder med beredningsavfall höjs taxan för att styra mot ökad utsortering av matavfall.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 oktober 2016 har i huvudsak följande lydelse.

Syftet med taxan är dels att täcka kostnaderna för verksamheten, dels att fungera som ett styrmedel för att uppnå avfallshanteringens mål som de uttrycks i avfallsplanen och andra styrdokument.

Stadens vision är att allt avfall ska tas om hand på det mest resurseffektiva sättet. Ett viktigt mål på den vägen är att öka andelen matavfall för insamling och produktion av biogas. Sedan några år har avfallstaxan differentierats för en- och tvåfamiljhus med inriktningen att stimulera till att särskilja matavfall från övrigt hushållsavfall.

Avfallsmängderna från dessa hushåll utgör endast omkring fem procent av totalt insamlad volym. Merparten av avfallsmängderna, cirka 60 procent, samlas in från flerbostadshus.

Mot denna bakgrund ser stadsledningskontoret mycket positivt på att taxan utvecklas i riktning mot att stimulera till minskade avfallsmängder genom att även flerbostadshus ges möjligheten att välja viktbaserad taxa. Härigenom ges ett incitament att öka sorteringen, så att återvinningsbart avfall inte kastas i hushållssoporna.

Stadsledningskontoret erfar att nämndens beräkningar för den viktbaserade taxan innebär att flerbostadshuset kommer att få en lägre sophämtningsavgift om de sänker volymen med cirka 15 procent, vid oförändrad densitet (vikt i förhållande till volym) på avfallet. Vid övergång till viktbaserad taxa uppnås en avgiftssänkning lättare om avfallets densitet kan sänkas, vilket enklast uppnås med särskiljning av matavfallet. I syfte att förstärka incitamentet att gå över till viktbaserad taxa föreslår nämnden avgiftsfrihet för matavfallshämtning, under vissa villkor.

Som stöd för den eftersträvade beteendeförändringen förutser stadsledningskontoret ett behov av information riktad till såväl boende i flerbostadshushåll som till ägare av sådana fastigheter.

Nämnden redovisar att avgiften för hushållsavfallet för boende i en lägenhet i Stockholm är lägre än i många andra kommuner, men stadsledningskontoret noterar att kostnaderna för avfallsverksamheten ökar mer än vad som motsvaras av befolkningsökningen. Kostnadsökningarna är till stor del en konsekvens av ökade ambitioner vad gäller matavfallsinsamling, vilket stadsledningskontoret anser är väl motiverat, inte minst mot bakgrund av att mängden insamlat biologiskt avfall per invånare i Stockholm förra året uppgick till endast cirka 13 kg. Motsvarande i

Göteborg och Malmö var över 30 kg.

Stadsledningskontoret noterar att nämndens kostnadsbild för år 2016 i tjänsteutlåntag är avsevärt förändrad mot kostnadsbild i flerårsbudgeten och uppmanar till förbättrad prognossäkerhet.

Stadsledningskontoret noterar med oro på de ökade kostnaderna för administration och anser att Stockholm Vatten Avfall AB:s styrelse bör överväga att vidta åtgärder för att förhindra en fortsatt likartad utveckling.

Stadsledningskontoret anser att avfallsnämndens förslag till taxa för hushållsavfall för 2016 uppfyller sitt syfte och föreslår därför att kommunfullmäktige godkänner förslaget.